

Plaatsingslijst

Archief

Archivalia C.R.A. van Bommel

Lijst gegenereerd op : 2021-08-26

Archiefnummer : 1116

Archiefnaam : BOML

Datering : 1791-1864 (1872)

Catalogus : [Archivalia C.R.A. van Bommel](#)

Katholiek Documentatie Centrum

Laatste archief wijziging : 2021-05-20

Ten Geleide

Cornelius Richardus Antonius van Bommel (1790-1852) = Mgr. évêque de Liège = een Huisvader
Cornelius van Bommel werd geboren te Leiden. Hij volgde de priesteropleiding in college Borgh bij Munster (D.), dat geleid werd door na de Franse revolutie uitgeweken Franse priesters en werd in 1816 in Munster tot priester gewijd. Terug in Nederland kocht hij samen met anderen uit eigen middelen de buitenplaats Hageveld en stichtte daar een klein-seminarie voor het aartsbisdom Holland en Zeeland. De Nederlandse bisschoppelijke hiërarchie was nog niet hersteld. Het seminarie werd echter in 1825 opgeheven als gevolg van de schoolpolitiek van Koning Willem I. Hij weigert de benoeming tot regent van het door de staat gestichte Collegium Philosophicum. Dit is het begin van een lange schoolstrijd waarin hij de belangen van de kerk verdedigt maar het respect van de koning behoudt - onder zijn invloed werden de klein-seminaries in 1829 weer toegestaan. Het blijkt vooral als Willem I niet verhindert dat hij in hetzelfde jaar bisschop van Luik wordt, een jaar voor de Belgische afscheiding. Zijn denkbeelden over het onderwijs, die hij ook op verzoek van de koning op schrift stelde en die vooral in Noord-Nederland tegenstand opriepen, waren een factor in de afscheiding van 1830.

Hij organiseerde het bisdom, dat sinds 1808 geen vaste bestuurder had gehad, opnieuw. Hij had oog voor de sociale misstanden in het opkomende industriegebied, maar ook hier had het onderwijs zijn allereerste aandacht. Hij stichtte scholen, w.o. het klein-seminarie Rolduc en was medeoprichter van de Leuvense Universiteit in 1834. In zijn *Exposé des vrais principes sur l'Instruction* (1841) verdedigde hij het vrije, bijzonder onderwijs, gesubsidieerd door de staat die hij het recht ontzegde zelf scholen te leiden. De katholieken hebben daarom in België lang de stichting van staatsscholen tegengehouden, totdat de liberalen het pleit wonnen. Hoewel door de afscheiding aan Belgische zijde terechtgekomen bleef zijn belangstelling voor Noord-Nederland bestaan. Hij verdedigde in 1840 zijn Hageveld tegen een aanval van Siegenbeek.

Mgr. Van Bommel overleed in 1852 te Luik.

Bron: KDC-Knipselcollectie

